

ICROFS direktør Niels Halberg, mener at de fire svenske forskere bag bogen "Den Ekologiska Drömmen" skyder forbi målet i deres kritik af de økologiske landbrugsmetoder.
Foto: Ulla Skovsbøl

Økologisk landbrug under urimelig beskydning

Af Niels Halberg, direktør for ICROFS

En ophedet debat om økologisk landbrug har i de seneste uger verseret i Sverige, og dønninger af den har også nået de danske medier. Anledningen er, at fire forskere fra Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, har udgivet en bog, som er stærkt kritisk over for de økologiske landbrugsmetoder.

Bogen "Den Ekologiska Drömmen" er blandt andet blevet præsenteret i Danmark under overskrifter som "Eksperter i hårdt angreb på økologi: En katastrofe uden gevinst" (BT, 17.11.14). I Landbrugsavisen blev det til "Forskere: Økologi er en katastrofe for mennesker og miljø" (18.11.14) og "Interview: Sprøjtemidler er bedre end økologi" (28.11.14).

Dobbelt udfordring

Som direktør for ICROFS – Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer – må jeg først og fremmest slå fast, at økologi ikke er en katastrofe for mennesker og miljø. Økologisk landbrug er derimod et dyrkningssystem under konstant udvikling, som forsøger at imødekomme nogle af de store komplekse udfordringer, verden står over for.

Den mest afgørende udfordring er at sikre fødevarerforsyningen til en verdensbefolkning på over ni milliarder i 2050 og sikre, at produktionen foregår på en bæredygtig måde, som ikke ødelægger dyrkningsjordens frugtbarhed på langt sigt. Vi skal bevare biodiversiteten, sikre rent drikkevand

og god økologisk kvalitet i vandmiljøet, og vi skal undgå yderligere klimaforandringer samtidig med, at vi øger produktionen. Økologisk landbrug er et forsøg på at udvikle landbrugsmetoder, der kan imødekomme denne dobbelte udfordring.

Velkendte synspunkter

Synspunkterne i "Den Ekologiska Drömmen" er ikke nye. I debatten om økologisk versus konventionelt landbrug støder man ofte på påstande som dem, Landbrugsavisen citerer de fire forfatter bag bogen for. Det er påstande om, at økologisk landbrug er mindre bæredygtigt end konventionelt, at det er mindre klimavenligt, at det ikke kan brødføde verdens befolkning, at det ikke er bedre for miljøet, og at det heller ikke er sundere.

Det kræver en større afhandling at diskutere samtlige påstande med afsæt i den efterhånden righoldige og komplekse forskning, som findes på området. Men for bare at tage et enkelt eksempel, så er det forskningsmæssigt dokumenteret, at CO₂-udledningen per hektar er signifikant lavere i økologisk landbrug end i konventionelt, og målt per enhed står økologiske og konventionelle produkter generelt lige. Det er således ikke sandt, at økologisk landbrug er mere klimabelastende. Den økologiske dyrkningspraksis øger desuden jordens evne til at binde kulstof, og et generelt lavere energiforbrug medfører mindre CO₂-udledning. Det er dog langt fra ensbetydende med, at de økologiske produktionsmetoder, som

vi kender dem i dag, er perfekte. Men det er de konventionelle dyrkningssystemer heller ikke.

Agroøkologi bedst i ulande

Det er veldokumenteret og anerkendt - også af FN - at mange af de eksisterende konventionelle landbrugsmetoder ødelægger dyrkningsjorden, skaber jorderosion og reducerer biodiversiteten i uacceptabel grad. Pesticiderne påvirker biodiversiteten negativt, kan forurene vandmiljø og grundvand og brugen af pesticider har sundhedsmæssige konsekvenser, som formentlig er undervurderet i dag. Derfor er der al mulig grund til at udvikle og forske i alternativer både for landbruget i Danmark og andre industrialiserede lande, men i særdeleshed for fattige lande i "det globale syd."

På globalt plan er det helt forfejlet at se økologi som en trussel mod fødevarerforsynings sikkerheden. Der er tværtimod mange eksempler på, at såkaldt agro-økologiske metoder har et stort potentiale og kan mange-doble lokale udbytter. ICROFS er bl.a. koordinator for et nyt, internationalt projekt, VOVE, som skal kortlægge udbredelsen af agro-økologiske dyrkningsmetoder på globalt plan og undersøge potentialet i denne dyrkningsform.

Det er der god grund til. Verden har brug for, at nogen afprøver mere radikale metoder, end man gør i det konventionelle landbrug, og det har økologien allerede bevist, at den kan.